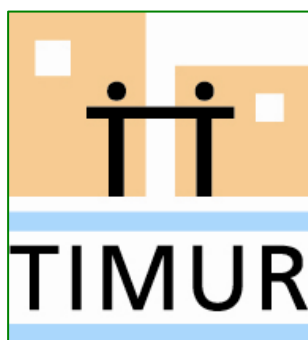

Výsledky sledování indikátoru ECI

B.6: Cesta dětí do školy a zpět

Obsah

Obsah	2
Úvod	3
Výsledky šetření	3
Způsob dopravy dětí do a ze školy (teplé měsíce a hezké počasí)	5
Způsob dopravy dětí do a ze školy (chladné měsíce a ošklivé počasí)	7
Přestupování během cest do a ze školy	8
Důvody volby cesty autem	9
Bezpečnost cesty do školy	10
Závěry	11
Příloha 1: Použitý dotazník	12
Příloha 2: Návrhy na zlepšení bezpečnosti na cestě do a ze školy	13

Úvod

V průběhu června 2007 proběhlo ve městě Chrudim dotazníkové šetření zaměřené na žáky a jejich rodiče všech mateřských, základních a speciálních škol. Cílem dotazníkového šetření bylo především zjistit jakým způsobem se žáci dopravují do a ze školy. Dále se otázky v dotazníku zaměřovaly na otázky spojené s bezpečností a s bezpečnou cestou do a ze školy. Samostatným okruhem byly otázky zaměřené na rysy cestování automobilem do a ze školy (důvody pro volbu tohoto prostředku a specifikace počtu převážených dětí do školy).

Dotazníkové šetření je součástí pro naplnění jednoho ze sady indikátorů ECI, které jsou v rámci Projektu Zdravé město a MA 21 Chrudim sledovány (indikátor je ukazatel vývoje daného jevu, který jednoduchou srozumitelnou formou a s určitou mírou agregace prezentuje daný jev). Sada indikátorů byla navržena Evropskou komisí, pro zjednodušení vyhodnocování udržitelného rozvoje na místní úrovni. Sestává se z 10 indikátorů, přičemž Cesta dětí do a ze školy je jedním z nich.

Společně s komisí Zdravého města a MA 21 byl staven dotazník, který odpovídal jak metodice pro naplňování tohoto indikátorů (byly zde zachovány klíčové otázky pro srovnání s jinými městy) tak i požadavkům komise Zdravého města a MA 21, které se opírají o priority v Plánu zdraví a kvality života. Dotazník byl namnožen a rozdistribiován do jednotlivých mateřských i základních škol. Prostřednictvím ředitelů mateřských a základních škol a třídních učitelů pak byly tyto dotazníky rozdány přímo jednotlivým dětem (2.500 ks). Výsledky byly zpracovány prostřednictvím programů MS Access a MS Excel.

Výsledky šetření

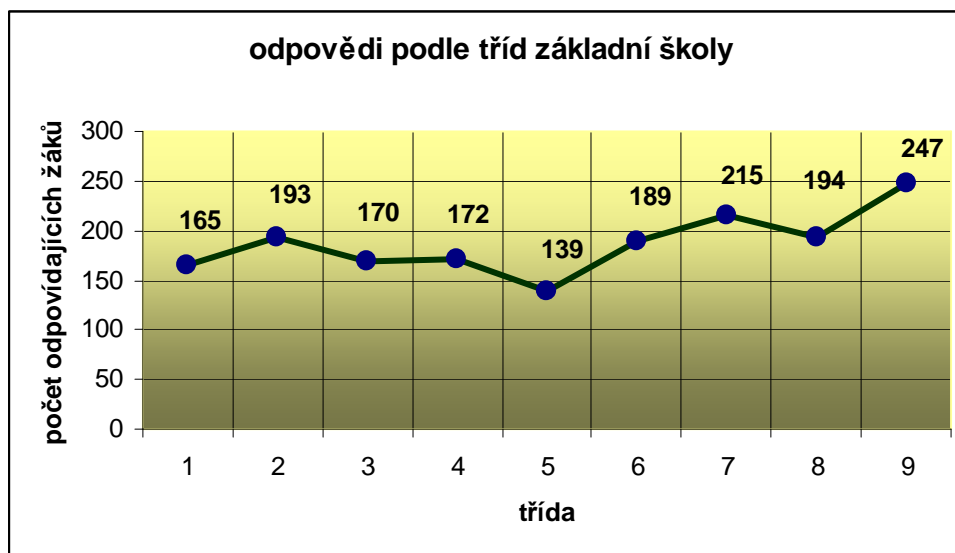
Během dotazníkového šetření bylo v Chrudimi od dětí z MŠ a žáků základních a speciálních škol získáno 2.017 vyplněných dotazníků. Celková návratnost činila 81%. Počty vyplněných dotazníků podle jednotlivých škol ukazuje tabulka 1.

Tabulka 1: Počty vyplněných dotazníků podle škol

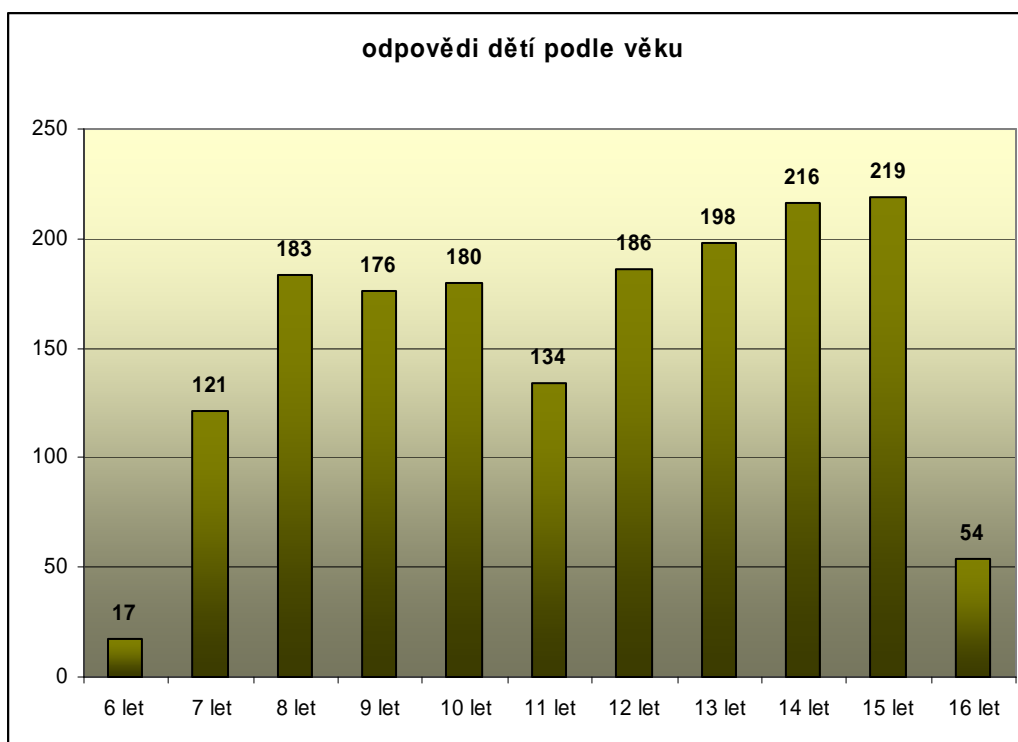
Škola	Počet
ZŠ Dr. J. Malíka	253
ZŠ Dr.V.Peška	233
ZŠ Husova	274
ZŠ Sladkovského	316
ZŠ Školní náměstí	173
ZŠ U Stadionu	435
MŠ Dr.J.Malíka	135
MŠ Na Valech	45
MŠ Strojářů	61
MŠ Sv. Čecha	29
MŠ U Stadionu	48
MŠ Víta Nejedlého	15
Celkem	2.017

Následující tabulka zachycuje odpovědi žáků podle tříd ZŠ.

Graf 1: Odpovědi dětí podle tříd v ZŠ

Graf 2: Odpovědi dětí podle věku – ZŠ

Způsob dopravy dětí do a ze školy (teplé měsíce a hezké počasí)

Základní otázkou a také titulkovým indikátorem je způsob dopravy dětí do a ze školy v teplých měsících a ve dnech s pěkným počasím. V ní rodiče a žáci odpovídali na to, jakým způsobem se dopravují do a ze školy. To úzce souvisí s udržitelnými a neudržitelnými návyky a chováním obyvatel města, s fungováním systému městské hromadné dopravy, s bezpečností ve městě a s rozmístěním jednotlivých škol, respektive s územním plánováním ve městě.

Výsledky za město Chrudim (graf 3,4,5) napovídají tomu, že žáci základních škol se dopravují do školy a ze školy převážně pěšky (67%), 15% dojíždí městskou hromadnou dopravou, 13% autem a kolo volí jako způsob bezpečné dopravy 5% žáků. U dětí navštěvující mateřské školy v Chrudimi je situace specifitější. Zde dochází do školy necelá polovina těch, co odpověděli, pěšky. Velké procento (39%) se dopravuje MŠ autem s rodiči.

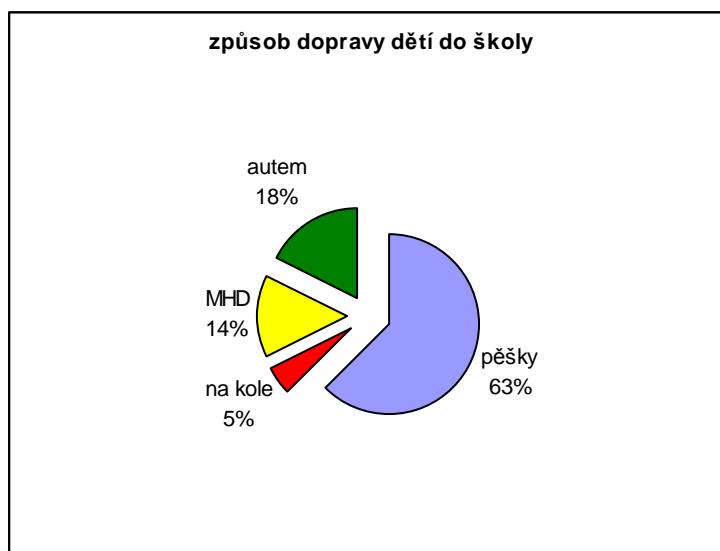
Graf 3: Způsob dopravy do a ze školy v teplých měsících - ZŠ

Graf 4: Způsob dopravy do a ze školy v teplých měsících - MŠ

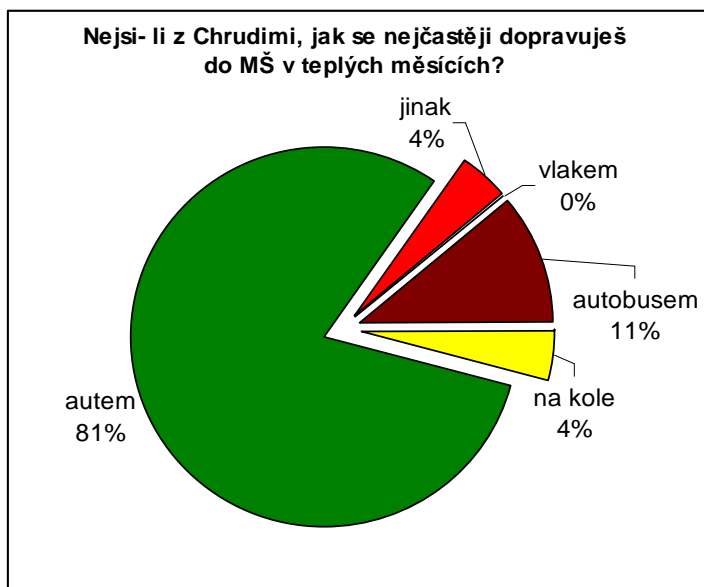
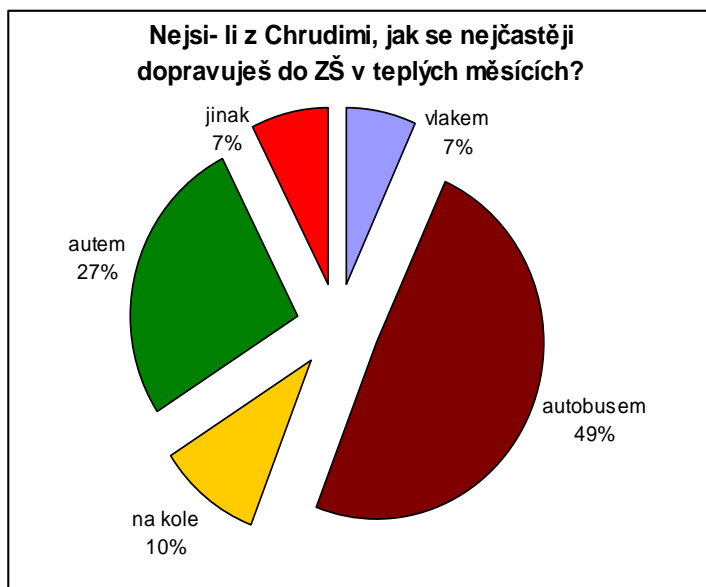
Graf 5: Způsob dopravy do a ze školy v teplých měsících společně pro MŠ a ZŠ

Jak se do ZŠ a MŠ v **teplých měsících** dopravují děti **žijící mimo Chrudim** vypovídají následující grafy 6 a 7. Z výsledků je patrné, že u dětí dojíždějících do ZŠ je to ve 49% autobus, poté ve 27% auto a 10% dojíždí na kole. U MŠ je pochopitelné, že se děti dopravují do zařízení společně s rodiči cestou do jejich zaměstnání a proto nejčastějším způsobem u nich je volba autem – 81%. 11% cestuje autobusem a 4% na kole.

Graf 6: Způsob dopravy do a ze školy v teplých měsících- ZŠ

Graf 7: Způsob dopravy do a ze školy v teplých měsících - MŠ

O tom, zda se děti dopravují do škol samostatně nebo v doprovodu vypovídají následující grafy (8 a 9). Opět je jasná specifika cest dětí do mateřských škol.

Graf 8: Jak se děti obvykle přepravují do a ze školy – ZŠ

Graf 9: Jak se děti obvykle přepravují do a ze školy - MŠ

Způsob dopravy dětí do a ze školy (chladné měsíce a ošklivé počasí)

Důvodem pro zařazení této otázky do dotazníku byla skutečnost, že způsoby dopravy nejsou během celého roku stejné, ale liší v závislosti na počasí. Z toho důvodu byly zvoleny dvě typické situace (teplé měsíce, hezké počasí a chladné měsíce, ošklivé počasí) pro hrubé zachycení dynamiky tohoto jevu.

Jak se předpokládalo, jsou patrné rozdíly v dopravě dětí do a ze školy v teplých a chladných měsících.

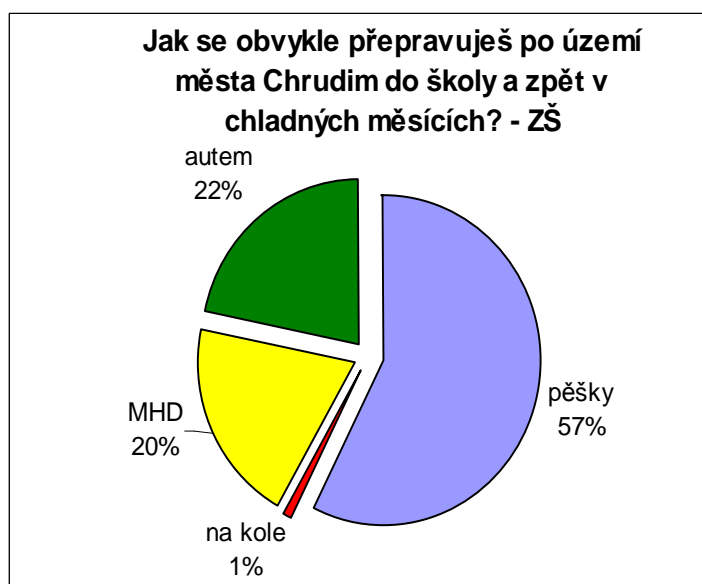
Výraznými změnami jsou u základních škol:

- dopravy pomocí MHD, kdy rozdíl mezi oběma obdobími činí 5%
- dopravy pomocí aut, kdy rozdíl činí 9%

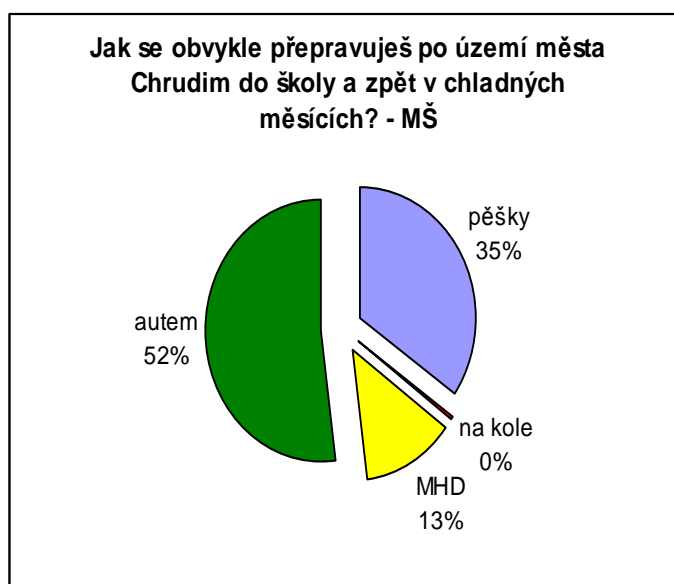
Výraznými změnami jsou u mateřských škol:

- dopravy pomocí MHD, kdy rozdíl mezi oběma obdobími činí 4%
- dopravy pomocí aut, kdy rozdíl činí 13%

Graf 10: Způsob dopravy do a ze školy v chladných měsících- ZŠ

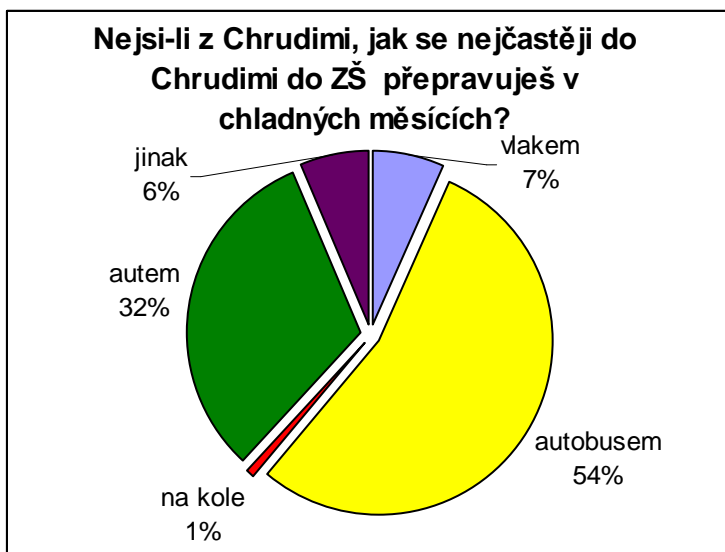

Graf 11: Způsob dopravy do a ze školy v chladných měsících - MŠ

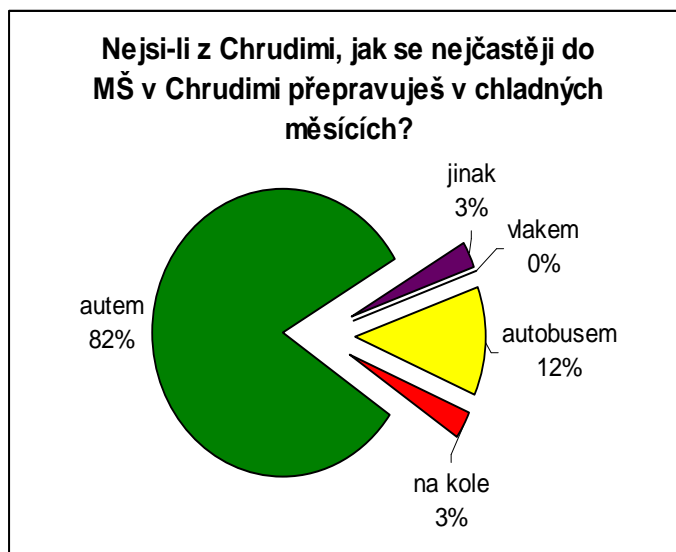

Jak se do ZŠ a MŠ v chladných měsících dopravují děti **žijící mimo Chrudim** vypovídají grafy 12 a 13. Z výsledků je patrné, že u dětí dojíždějících do ZŠ je to v 54% autobus, poté ve 32% auto. U MŠ je pochopitelné, že se děti dopravují do zařízení společně s rodiči cestou do jejich zaměstnání a proto nejčastějším způsobem u nich je volba autem – 82%, poté 12% cestuje autobusem.

Graf 12: Způsob dopravy do a ze školy v chladných měsících- ZŠ

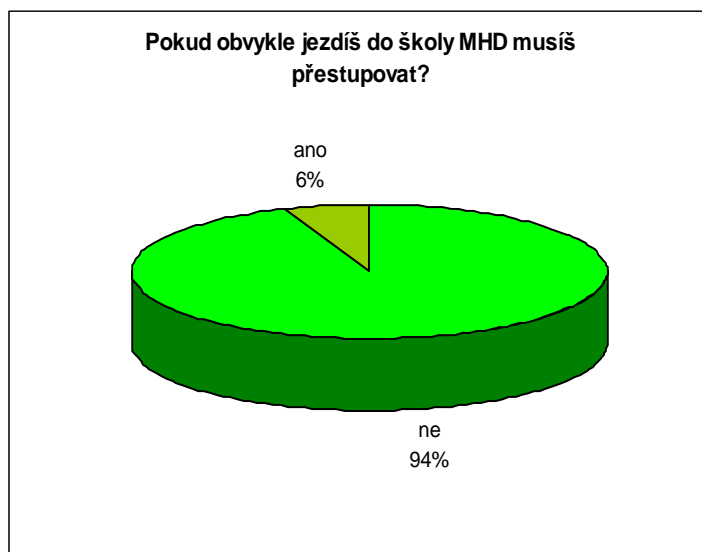
Graf 13: Způsob dopravy do a ze školy v chladných měsících - MŠ

Přestupování během cest do a ze školy

Jak je možno pozorovat na grafu 14 a 15, valná většina žáků ZŠ i MŠ na své cestě do a ze školy, pokud používá MHD nebo autobus, nepřestupuje. Pouze 21 % žáků z MŠ a ZŠ odpovědělo, pokud splnilo předchozí podmínku, že přestupuje. Všichni, co odpověděli na tuto otázku kladně, měli možnost specifikovat místo, kde přestupují. Lokality, kde žáci přestupují, jsou uvedeny v grafu 16.

Graf 14 a 15: Podíl přestupujících žáků při cestě do a ze školy MHD

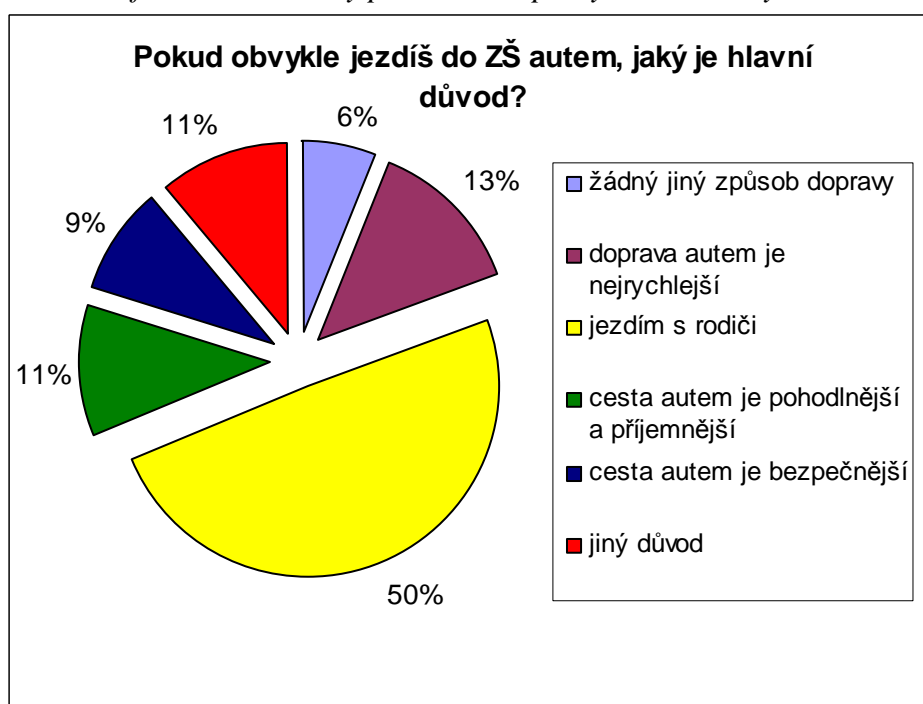
Graf 16: Místo přestupu při cestě do a ze školy v případě, že se dopravují MHD

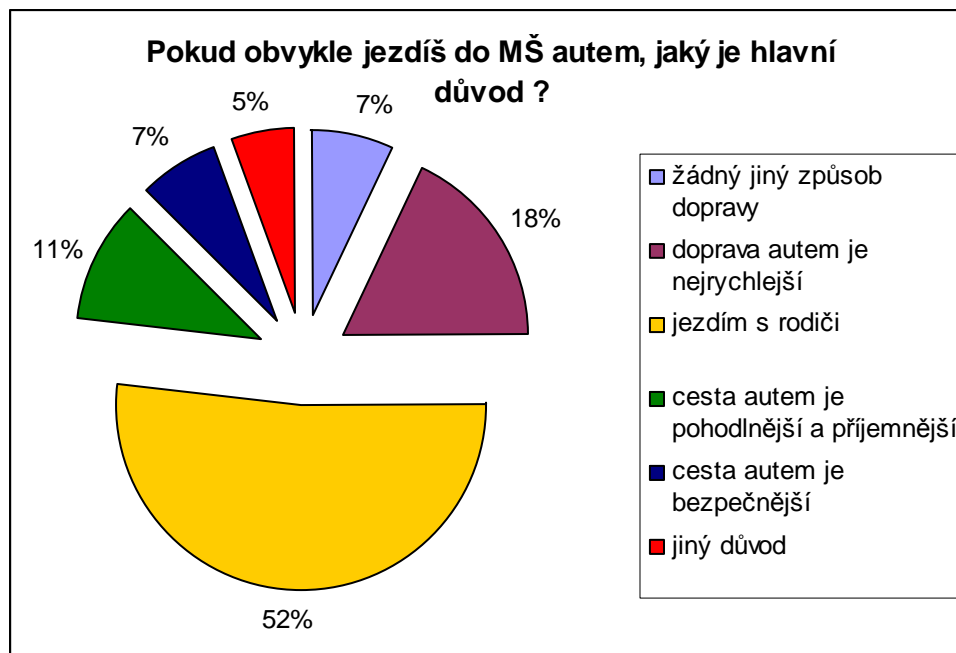
Důvody volby cesty autem

Na tuto otázku odpovídali pouze ti, kteří jako způsob cestování do a ze školy volili možnost „autem“. Jako nejčastější důvod cesty autem byla zvolena alternativa: „Jezdím s rodiči“, která byla uvedena u MŠ v 52% a ZŠ v 50%. Na druhém místě volili žáci a rodiče možnost „doprava autem je nejrychlejší“ – u MŠ 18 % a ZŠ 13% a na místě třetím eventualitu „cesta autem je pohodlnější a příjemnější“ – MŠ i ZŠ 11%. Nutno ještě dodat, že v této otázce mohli občané volit z více alternativ. V případě, že respondenti zvolili možnost „jiný důvod“, mohli jej také konkretizovat. Podrobněji jsou jiné důvody rozebrány v příloze číslo 1.

Graf 17: ZŠ - Důvody pro volbu dopravy do a ze školy autem

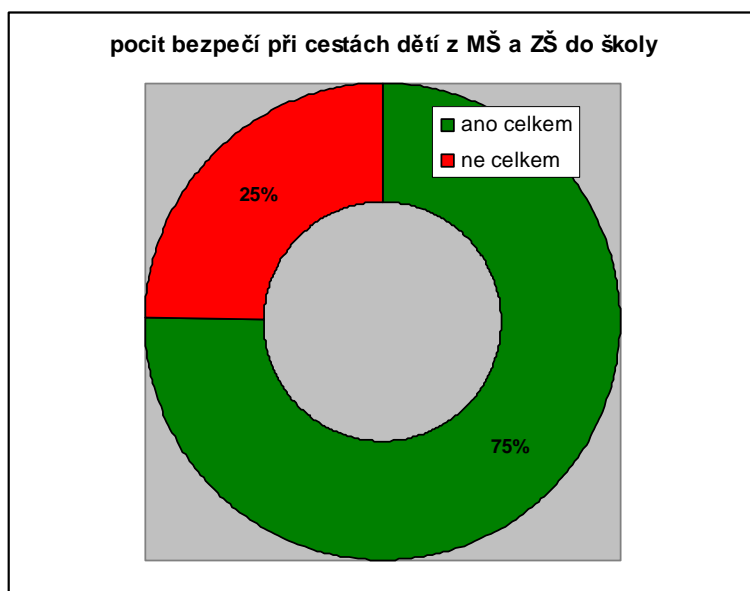

Graf 18: MŠ - Důvody pro volbu dopravy do a ze školy autem

Bezpečnost cesty do školy

Graf 19: Pocit bezpečí na cestě do a ze školy

Poslední otázka v dotazníku se zabývala velice důležitým tématem, bezpečností dětí na cestě do školy. Je to velice ožehavá otázka nejen pro ředitele škol, zástupce Městského úřadu, ale i pro policii (městskou i státní) či pro rodiče žáků jednotlivých škol. Prostřednictvím tohoto šetření je možné zjistit podíl dětí, kteří se na cestě do a ze školy cítí bezpečně nebo ohroženě, či je možné identifikovat kritická místa na cestě do školy.

V grafu 15 je patrné, že téměř 25 % všech žáků mateřských a základních škol v Chrudimi se cítí na cestě do a ze školy ohroženo. Výčet důvodů a připomínek ke zvýšení bezpečnosti je možno nalézt v příloze 2, neboť respondenti (žáci a jejich rodiče) měli možnost tyto důvody či návrhy jmenovat.

Závěry

Nejčastějším způsobem dopravy dětí do a ze školy v Chrudimi je bez ohledu na počasí pěší způsob. Dopravuje se jím v teplých měsících a za hezkého počasí 67% žáků základních škol a 46% dětí mateřských škol. Druhým nejčastějším způsobem dopravy u žáků ZŠ je cestování MHD – 15%, u dětí z MŠ je druhým nejčastějším způsobem auto – 39%.

Z hlediska udržitelnosti je nezbytné, aby se poměr cest provedený udržitelnými způsoby ku způsobům neudržitelným nesnižoval, aby narůstal podíl cest provedených na kole a snižoval se podíl cest automobilem.

Pokud žáci jako způsob dopravy do a ze školy uvedli cestování autem, tak mohli ještě uvést důvody pro volbu této možnosti. Z pěti nabízených alternativ nejčastěji (v téměř polovině případů) volili důvod „vezu dítě cestou do práce“. Na druhé pozici se umístil důvod „doprava autem je nejrychlejší“.

Další důležitou otázkou týkající se cesty dětí do a ze školy je jejich bezpečnost. Téměř 75 % z nich uvedlo, že se na cestě do a ze školy bezpečně cítí.

CESTA DĚTÍ DO ŠKOLY A ZPĚT

Dotazník pro děti a žáky navštěvující školy v Chrudimi

Město Chrudim prosí rodiče a žáky všech mateřských a základních škol o vyplnění tohoto dotazníku, jehož cílem je zjištění nejčastějšího způsobu dopravy dětí do školy a zpět a zároveň zjištění kritických míst, které děti při cestě musí překonat. Výsledky tohoto šetření přispějí ke zkvalitnění dopravy dětí do škol a k zajištění jejich větší bezpečnosti.

Základní škola:..... **třída:**.....

Věk :

ulice:

Vaše údaje budou výhradně použity pro statistické zpracování a nebudou použity k jiným účelům. Přesné údaje o poloze bydliště dítěte jsou zapotřebí pro využití výsledku průzkumu v grafickém informačním systému (GIS). To směřuje k identifikaci oblastí, ze kterých je cesta do škol nejvíce problematická.

1. Jak se obvykle přepravuješ po území města Chrudim do školy a zpět (vyber pouze jeden nejčastější způsob dopravy)?

V **teplých měsících** a za pěkného počasí:

1 pěšky 2 na kole 3 MHD (městský svoz) 4 autem

Jezdíš/chodíš sám/sama 5 Jezdíš/chodíš sám/sama

rodiče, staršího sourozence, starší osoby 6

V **chladných měsících** a za špatného počasí:

1 pěšky 2 na kole 3 MHD (městský svoz) 4 autem

5 nebo s doprovodem rodiče, staršího sourozence, nebo s doprovodem

starší osoby 6

2. Nejsi-li z Chrudimi, jak se nejčastěji do Chrudimi přepravuješ?

V **teplých měsících** a za pěkného počasí:

1 vlakem 2 autobusem 3 na kole 4 autem

5 jinak

V **chladných měsících** a za špatného počasí:

1 vlakem 2 autobusem 3 na kole 4 autem

5 jinak

3. Pokud obvykle jezdíš do školy hromadnou dopravou, musíš přestupovat?

1 ne 2 ano → kde: 3 na nádraží 4 jinde

4. Pokud obvykle jezdíš autem, jaký je hlavní důvod? (můžeš uvést i více důvodů)

1 není možný žádný jiný způsob dopravy do školy a/nebo ze školy

2 škola je příliš daleko, doprava autem je nejrychlejší

3 jezdím s rodiči, kteří jezdí autem do práce

4 cesta autem je pohodlnější a příjemnější

5 cesta autem je bezpečnější

6 jiný důvod, jaký

5. Považuješ svoji cestu do školy za bezpečnou?

1 ne 2 ano → Pokud ne, napiš proč: 3 Chybí přechody, kde:

4 Chybí chodníky, kde:

5 Chybí cyklostezky, kde:

6 Velká křižovatka, kde:

7 Rušný provoz, kde:

8 Jiný důvod, jaký:

kde:

6. Co by zlepšilo bezpečnou cestu do školy ?

.....
.....

DĚKUJEME ZA VYPLNĚNÍ, DOTAZNÍK ,PROSÍM, ODEVZDEJTE TŘÍDNÍ UČITELCE/UČITELI.

Tento dotazník sleduje jeden z ukazatelů udržitelného života, jejichž cílem je vyjádřit kvalitu života ve městě. Udržitelný rozvoj, je takový rozvoj, který umožňuje současným generacím uspokojovat své potřeby tak, aby nebyly ohroženy základní životní potřeby budoucích generací. Základní principy udržitelného rozvoje jsou obsaženy v dokumentu Agenda 21, k němuž se přihlásilo velké množství států světa. Také město CHRUDIM usiluje o uplatňování těchto principů při plánování rozvoje tak, aby se všichni občané cítili spokojeni a měli zajištěnou dobrou kvalitu životního prostředí s ohledem na další generace.

Šárka Trunečková DiS. , Koordinátor Projektu Zdravé město a místní Agendy 21, Městský úřad, Resselovo náměstí 77, Chrudim
537 16, e-mail : sarka.trunekova@chrudim-city.cz, telefon : 469 645 260 , mobil : 737 770 811

Zdravé město Chrudim a místní Agenda 21

www.chrudim-city.cz/zdravemesto

Cesta dětí do školy – vyhodnocení indikátoru B6

Přílohy : Návrhy na zlepšení bezpečnosti na cestě do a ze školy